

[Lysholt Hansen.]

henseende, hvilket jeg synes er noget uretfærdigt, selvom de naturligvis også er under anklage. Jeg erindrør da tydeligt, at tandlægerne for nogle få år siden førte en voldsom reklamekampagne og udråbte sig selv som specialister med hensyn til proteser — hvilket vist må siges at være en mild overdrivelse, når man ved, at det faktiske forhold er, at de fleste tandlæger i modsætning til de uddannede tandteknikere kun ganske undtagelsesvis fremstiller en protese selv. Reglen er jo den, at tandlægen enten selv har ansat en tandtekniker, eller at han efter at have taget aftrykket af tænderne, sender dette ind til et eller andet dental-laboratorium, der så fremstiller protesen. Og det er egentlig ikke så mærkeligt, at det foregår sådan, da tandlægens hovedvirksomhed ligger på det tandbevarende område.

Med det kendskab, jeg har til tandlæger og deres arbejde, vil det for hovedparten af dem simpelthen være umuligt at ofre tid på at foretage sig mere, end de gør nu, når en patient skal have en protese. Her er det, jeg synes at den veluddannede tandtekniker — jeg understreger „veluddannede“ — har sin store opgave og løser den pænt, idet han selv følger protesens fremstilling til de mindste detaljer. Han tager aftrykket, han opbygger selv protesen, ligesom han selv prøver den på patienten og konstaterer, at den fungerer rigtigt; i modsat fald retter han ved den, sætter eventuelt en ny tand ind o. s. v. Derfor må naturligvis tandteknikerne på dette specielle felt få en langt større indsigt og erfaring end tandlægerne, for hvem protese-arbejdet kun er en lille del af et meget stort og vigtigt arbejdsfelt.

Jeg synes, der her er tale om en ganske naturlig arbejdsdeling, som også tandlægerne må kunne affinde sig med. Med en stand af tandteknikere, der, som de selv ønsker det, får en lovmæssig basis for deres arbejde — med de deraf følgende forpligtelser naturligvis — skulle det spændte forhold imellem tandlæger og tandteknikere vel kunne afløses af et fornuftigt og fordrageligt samarbejde til gavn for begge parter og til gavn for befolkningen.

At tandteknikerne ikke ønsker på nogen måde at beskytte, hvad jeg vil kalde vild-

skuddene i deres stand, synes jeg, deres positive stilling til dette forslag er et godt bevis på, idet deres organisation har givet ubetinget tilslutning til ændringerne i § 7, hvorefter den eneste form for avertering i virkeligheden bliver den såkaldte visitkort-avertering. Denne indskrænkning i retten til avertering vil for mig at se ensidigt ramme tandteknikerne, idet tandlægerne jo har den store fordel, at de kommer i direkte berøring med kunderne, når disse kommer og skal have tænderne trukket ud, og tandlægerne derfor har den største chance for også at komme til at levere proteserne. Jeg tager denne stilling fra teknikernes side tilligemed den henvendelse, som de for nogen tid siden rettede til regering og folketing, som et udtryk for tandteknikerens indtrængende ønske om at få deres fag godkendt ved lov, altså få deres stand og arbejde legaliseret, så at kun de, der har gennemgået den grundige tandteknikeruddannelse med 4 års læretid hos enten en tandtekniker eller en tandlæge plus en videre uddannelse på tandteknikerhøjskolen, kan godkendes som praktiserende tandteknikere.

Jeg ville gerne, om vi i udvalget kunne drøfte mulighederne for en sådan placering af tandteknikerne, hvadenten det skal ske ved en speciel lov for tandteknikere eller ved en tilføjelse til denne lov, så at vi får delt sol og vind lige mellem de to parter.

Samtidig ville jeg også gerne, om vi i udvalget kunne drøfte de såkaldte sociale proteser. Fra 1933 til 1951 fortolkede man forsorgslovens § 271, stk. 2, om, at de sociale udvalg i visse tilfælde kan afholde udgifter til tandbehandling, således, at hvis den pågældende ønskede sin protese leveret direkte af en praktiserende tandtekniker, kunne de sociale udvalg også afholde udgifterne hertil. I alle disse år udførte tandteknikerne i stor udstrækning dette arbejde og lavede det på en tilfredsstillende og forsvarlig måde. Det drejer sig væsentligt om proteser til ældre mennesker.

De sociale udvalg har da også som alt-overvejende hovedregel ønsket denne ret opretholdt for tandteknikerne, ligesom landsammenslutningen af alders- og invaliderentemodtagere er af samme opfattelse, og alle de praktiske folk i sygekasserne landet over har været yderst tilfredse med det ar-